

Sygn. akt I NSW 3582/20

POSTANOWIENIE

Dnia 29 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Dobrowolski (przewodniczący)

SSN Adam Redzik (sprawozdawca)

SSN Maria Szczepanec

w sprawie z protestu wyborczego J. S.
przeciwko ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,
z udziałem Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej i Prokuratora
Generalnego,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych 29 lipca 2020 r.,

pozostawia protest bez dalszego biegu.

UZASADNIENIE

J. S. (dalej: Wnoszący protest), 16 lipca 2020 r. wniósł protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (dalej: Prezydent RP), zarzucając naruszenie art. 296 Kodeksu wyborczego (dalej: k.wyb.) w zw. z art. 127 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (dalej: Konstytucja RP) polegające na poddaniu pod głosowanie kandydatury A. D. i ustalenie wyboru tego kandydata mimo, że w wyborach zarządzonych na 28 czerwca 2020 r. nie został on zgłoszony przez co najmniej 100 000 obywateli.

Według Wnoszącego protest, wskazane przez niego naruszenie miało wpływ na wynik wyborów, gdyż ww. kandydat je wygrał.

Wnoszący protest wniósł o stwierdzenie przez Sąd Najwyższy nieważności wyboru Prezydenta RP.

II.

Państwowa Komisja Wyborcza (dalej: PKW) wniosła o pozostawienie protestu bez dalszego biegu z powodu niespełnienia wymogów formalnych przewidzianych dla protestu wyborczego.

Prokurator Generalny wyraził pogląd, że protest powinien zostać pozostawiony bez dalszego biegu, gdyż nie spełnia wymogów ustawowych.

III.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W świetle art. 129 ust. 2 Konstytucji RP, wyborcy przysługuje prawo wniesienia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyboru Prezydenta RP na zasadach określonych w ustawie. W przypadku wyborów, których dotyczy protest, jest to ustawa z dnia 2 czerwca 2020 r. o szczególnych zasadach organizacji wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r. z możliwością głosowania korespondencyjnego (Dz.U. 2020, poz. 979; dalej: u.wyb.2020). Ustawa ta określa zasady i tryb organizacji wyborów Prezydenta RP zarządzonych w czerwcu 2020 r., w związku z ogłoszonym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stanem epidemii. W zakresie nieuregulowanym w tej ustawie, zgodnie z art. 1 ust. 2 u.wyb.2020, stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu wyborczego.

Zgodnie z art. 15 ust. 2 u.wyb.2020, protest przeciwko wyborowi Prezydenta RP wnosi się na piśmie do Sądu Najwyższego nie później niż w ciągu 3 dni od dnia podania wyniku wyborów do publicznej wiadomości przez PKW.

Według art. 82 § 1 k.wyb., protest przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby może być wniesiony z powodu dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub z powodu naruszenia przepisów Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników

wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów. Postępowanie z protestu wyborczego ma więc na celu zapewnienie wyborcom ochrony prawnej przed przestępstwami i deliktami wyborczymi, które utrudniają lub uniemożliwiają im korzystanie z praw wyborczych w nieskrępowany i efektywny sposób (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 26 listopada 2019 r., I NSW 301/19).

Z kolei art. 321 § 3 k.wyb. stanowi, że wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty. Stosownie do art. 322 k.wyb. Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniającą warunków określonych w art. 321 k.wyb. Przepis ten odsyła do treści całego art. 321 k.wyb., a zatem do wszystkich jego jednostek redakcyjnych, czyli również do przytoczonego § 3 (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 16 czerwca 2015 r., III SW 59/15).

Zważywszy na powyższe Sąd Najwyższy stwierdza, że wniesiony protest nie spełnia wymogów formalnych umożliwiających jego merytoryczne rozpatrzenie (art. 321 § 3 w zw. z art. 82 § 1 k.wyb.), gdyż m.in. nie sformułowano w nim zarzutu dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, ani naruszenia konkretnych przepisów Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalania wyników głosowania lub wyników wyborów. Sformułowany przez Wnoszącego protest zarzut naruszenia art. 296 k.wyb. w zw. z art. 127 Konstytucji RP jest bowiem w istocie zarzutem polegającym na kwestionowaniu regulacji art. 14 ust. 5 u.wyb.2020, który stanowi, że w przypadku kandydata, zarejestrowanego przez PKW w wyborach Prezydenta RP, w których nie odbyło się głosowanie, zgłoszonego ponownie jako kandydata na Prezydenta RP przez odpowiedniego pełnomocnika wyborczego komitetu wyborczego, który zawiadomił o uczestnictwie w wyborach na podstawie art. 14 ust. 1 u.wyb.2020, uznaje się danego kandydata za zarejestrowanego kandydata na Prezydenta RP w wyborach Prezydenta RP zarządzonych w 2020 r. przez Marszałka Sejmu w kolejnym terminie.

W świetle przytoczonej wyżej treści art. 82 § 1 k.wyb. – określającej podstawy i zakres protestu wyborczego – niedopuszczalne jest kwestionowanie regulacji ustawowych w trybie protestu wyborczego. Służą temu inne tryby i postępowania, zaś kontrolę abstrakcyjną zgodności ustawy z Konstytucją

przeprowadza na wniosek określonego organu Trybunał Konstytucyjny. W ocenie Sądu Najwyższego protest wykracza więc poza ustawowy przedmiot i granice protestu (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z: 8 listopada 2005 r., III SW 145/05; 28 listopada 2019 r., I NSW 127/19).

Z tego względu, na podstawie art. 322 § 1 k.wyb. w zw. z art. 1 ust. 2 u.wyb.2020 oraz w zw. z art. 321 § 3 i art. 82 § 1 k.wyb., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.